

TALABALARNING O'QUV JARAYONIGA MOSLASHTIRISHNING PEDAGOGIK-PSIXOLOGIK XUSUSIYATLARI

Raximov Zoyir Jumayevich

Osiyo xalqaro universiteti magistranti

Ramazonov Jahongir Djalolovich

Buxoro davlat pedagogika instituti dotsenti

Annotatsiya:

Ushbu maqolada talabalarning o'quv jarayoniga moslashtirishning pedagogik-psixologik xususiyatlari haqida fikr bildirilgan.

Kalit so'zlar: Hamkorlik pedagogikasi, integrativ innovatsion texnologiya, pedagogik hamrohlik, propedevtik-tashxisiy, konstruktiv aloqa, strategik monitoring, taktik va tezkor monitoring, konstruktivlik, kommunikativ ko'nikma.

Аннотация:

В трех статьях высказывается мнение о педагогико-психологических особенностях адаптации учащихся к образовательному процессу.

Ключевые слова: коллаборативная педагогика, интегративная инновационная технология, педагогическое сопровождение, пропедевтико-диагностическое, конструктивное общение, стратегический мониторинг, тактический и оперативный мониторинг, конструктивность, коммуникативные навыки.

Abstract:

In this article, an opinion is expressed about the pedagogical and psychological features of adapting students to the educational process.

Keywords: cooperative pedagogy, integrated innovative technology, pedagogical support, propaedeutic-diagnostic, constructive communication, strategic monitoring, tactical and operational monitoring, constructiveness, communication skills.

Respublikamizda o'ziga xos izchillik bilan amalga oshirilayotgan barcha islohotlarning tub markazida shaxs va uning ijtimoiy taraqqiyotini ta'minlashga



qaratilgan qator chora-tadbirlar yotadiki, bu jarayonda psixologik yondashuvlar muhim ahamiyat kasb etadi. Zero, har bir shaxs va uning ijtimoiy muhit bilan bog'liq o'ziga xos psixologik imkoniyatlariga etarlicha baho bermay turib shaxsning taraqqiyotiga hozirgi zamon talablariga mos tarbiyaviy ta'sir etish juda mushkuldir. Ta'lim-tarbiya jarayonining ta'lim oluvchi yoshlarida bugungi kunga kelib, ijtimoiy faollikni oshirishda ta'lim beruvchi o'qituvchi va qabul qiladigan ta'lim oluvchilar munosabatlarini to'laligicha demokratlashtirish, erkinlashtirish o'qituvchining o'zidagi mavqeiga qarashni, ta'limning ichki shakli uning mazmuni hamda texnologiyalariga yangicha, innovatsion yondashuvlarning ketma-ketligini joriy qilishni, umuman olganda, ta'lim tizimi va davlat organlari hamkorligi asosida institutsional tizimni yaratishni taqozo etadi. Bunday belgilangan yangicha yondashuv, bugungi kun o'qituvchi va ta'lim oluvchi o'rtasidagi izchil munosabatni tubdan o'zgartirishni to'laqonli talab etadi.

Oliy o'quv yurti va ijtimoiy-madaniy muhitning ta'lim resurslarini integratsiyalash hamrohlik qiluvchi faoliyatining bosh yo'nalishi hisoblanadi va u keng ko'lamlı ijtimoiy-psixologik-pedagogik ish usullari va shakllaridan kompleks ravishda foydalanishga imkon beradi. Talabaning o'quv guruhida moslashuviga pedagogik hamrohlik qilish jarayoni bir necha bosqichlarni qamrab oladi: 1-bosqich – propedevtik - tashxisiy. U pedagogik hamrohlikning barcha ishtirokchilari: hamrohlik qiluvchilarning ham, hamrohlik qilinayotganlarning ham moslashuv jarayoniga tayyorlanishi va kirishni anglatadi. Ushbu bosqichning davomiyligi 6-8 hafta. Ushbu bosqichda bosqichma-bosqich harakatlar algoritmi quyidagicha: birinchi kurs o'quv guruhlari o'qituvchilari va tyutorlarini tayyorlash, guruhlar tyutorlari tomonidan bir yillik moslashuv dasturining ishlab chiqilishi, tyutorning talabalarning shaxsiy ishlari bilan tanishishi, o'quv guruhida talabalar bilan tanishishni tashkil etish, har bir guruh ishtirokchisining moslashuv salohiyatini aniqlash, talabalarning ushbu o'quv guruhida muvaffaqiyatli moslashuviga yordam beradigan omillarni aniqlash.

2-bosqich - konstruktiv o'zaro aloqa. U talabalarning o'qituvchilar va (tyutorlar sifatida ishtirok etuvchi) yuqori kurs talabalari rahbarligida guruh ichidagi munosabatlar tizimida o'zini o'zi amalga oshirishning turli xil variantlarini sinab ko'rish imkoniyatiga ega bo'lgan ijtimoiy sinamalar maydonidir. Bosqich 6 oy davom etadi. Bosqichma-bosqich harakatlar algoritmi quyidagicha: tyutor tomonidan guruhda konstruktiv o'zaro aloqa usullarining mashq qilinishining tashkil etilishi, guruhda jamoani hosil qilish ustida muntazam ishlash, shaxsning turli guruhdagi shaxsiy xususiyatlari hamda uning kommunikativ salohiyatining



namoyon bo'lishini talab qiladigan o'zaro aloqa vaziyatlarini yaratish, guruh ichidagi o'zaro aloqa natijalarini tahlil qilish, keyin algoritm takrorlanishi mumkin: ko'nikma va qobiliyatlarning yangi guruhlarining mashq qilinishini tashkil etish, xususan, talaba ushbu ko'nikmalarni namoyon etishi, o'z faoliyatini va guruhdagi muloqotini tahlil qilishi va qayta anglashi mumkin bo'lgan real vaziyatlarni yaratish. 3-bosqich – tahliliy faoliyat. Bunda talabaning guruhda moslashuvi natijalarini sarhisob qilish, mustaqil va ekspert baholash, ushbu yutuqlarni o'quv faoliyati natijalari bilan bog'lash, auditoriyadan tashqari faoliyatga qo'shilganligi, qiyinchiliklarni aniqlash, talaba va ushbu o'quv guruhi a'zosining keyingi rivojlanishining individual trayektoriyalarini ishlab chiqishni ko'zda tutiladi. Bosqich 4-6 hafta davom etadi. Bosqichma-bosqich harakatlar algoritmi - o'z-o'zini tahlil qilish, mikroguruhlarda tahlil qilish, umumguruhiy tahlil qilish va refleksiylash (qayta anglash), tyutor bilan individual refleksiylaviy uchrashuvlar tashkil etish. Talabalarning o'quv guruhida moslashuviga pedagogik hamrohlik qilishning maqsadiga erishish uchun asosiy an'anaviy axborot berishning shakllari (ijtimoiy-psixologik, pedagogik yordam, birgalikdagi faoliyatni tashkil etish), usullari (tarbiyalovchi vaziyatlar, dolzarblashtirish, mustahkamlash va boyitish, ko'maklashish va ijodni loyihalash) hamda keng ko'lamidan (individual va guruhli suhbatlar, munozaralar, jamoaviy-ijodiy ishlar, vaziyatli o'yinlar va boshqalar) foydalanilgan. Pedagogik hamrohlik modelini amalga oshirish doirasida 3-jadvalda keltirilgan interfaol adaptiv o'qitish usullaridan foydalanish taklif etiladi [85]. Moslashuv jarayonini amalga oshirish samarali bo'lishi uchun o'quv jarayonida murakkablashishiga qarab faol va interfaol mashg'ulot shakllaridan foydalaniladi: boshlang'ich daraja - me'yoriy-mantiqiy va kommunikativ; innovatsion loyihalar; hayotiy vaziyatlarni modellashtiruvchi usullarni qo'llash va amalga oshirish. O'yinli usullar, murakkablikning nomlanishi, rolli o'yin, ishbilarmonlik o'yini, loyihaviy aloqalar texnologiyasi, talabaning o'quv guruhidagi ijtimoiy-psixologik ahvoli, talabaning qiyinchiliklarni yengish, uning o'quv faoliyatidagi muvaffaqiyati va tanlangan kasb haqidagi tasavvurlarni shakllantirish va rivojlantirish uchun salohiyatini kengaytiradi.

Bo'linmalarining strategik, taktik va tezkor monitoringi quyidagicha:

- strategik monitoring talabalarni moslashtirish uchun shart-sharoitlarni o'rganish, hamrohlikning maqsad va vazifalarini aniqlash imkonini beradigan tashxisiy vositalar majmuini o'z ichiga oladi. Ushbu tadqiqotda strategik monitoring talabaning o'quv guruhida moslashuv jarayoniga ta'sir qiluvchi, omillarni aprior tartiblash yordamida amalga oshirildi.



- taktik monitoring talabalarining moslashganlik darajasi, ularning guruhdagi o‘zaro aloqaga yo‘nalganligi, asosan standartlashtirilgan test metodikalariga bo‘lgan ehtiyojni kuzatib borishga imkon beradigan tashxisiy vositalar majmui yordamida, shuningdek, o‘zgarishlar dinamikasini miqdoriy va sifatli kuzatib borishga imkon beradigan, talabalarining o‘zlashtirishini tahlil qilish orqali ta‘minlangan. Tezkor monitoring talabalarining o‘quv guruhida moslashuviga pedagogik hamrohlik qilish bosqichlarini o‘tish samaradorligini bosqichma-bosqich kuzatib borish funksiyasini bajargan. U asosan u yoki bu pedagogik ta‘sirlarning muvaffaqiyati/muvaffaqiyatsizligidan darak beradigan teskari aloqaga tezda ega bo‘lishga imkon beradigan ekspress-tashxislash usullarini o‘z ichiga olgan. Bunda kuzatuv, talabalar faoliyati mahsulotlarini tahlil qilish, qisqa intervyular, reflektiv suhbatlar natijalari, ekspress-so‘rovlar, mustaqil kuzatuv kundaliklaridan foydalanish mumkin. Talabalarining o‘quv guruhida moslashuviga pedagogik hamrohlik qilish samaradorligi mezonlari etib quyidagi qoidalar belgilangan:

- talabalarining ta‘lim jarayoni hamda auditoriyadan tashqari faoliyatdagi o‘quv va shaxsiy yutuqlari;

- tanlangan kasb bo‘yicha oliy o‘quv yurtidagi ta‘lim jarayonidan qoniqish; guruhning shaxsiy idrokidagi “biz” ta‘rifida ifodalangan, o‘z o‘quv guruhiga nisbatan ijobiy munosabat;

- hamrohlik jarayoniga uslubiy ta‘minlash; - talabalar tomonidan hamrohlikka bo‘lgan talab. Moslashuv jarayoniga muvaffaqiyatli hamrohlik qilish natijasi quyidagicha:

- talaba yangi muhitda o‘zini tutish talablari, me‘yorlari va qoidalarini o‘zlashtiradi;

- yangi ijtimoiy qurshov bilan muloqot qilishda psixologik qoniqishni boshdan kechiradi;

- talabalarining boshqa talabalar va o‘qituvchilar bilan o‘zaro munosabatlari yo‘lga qo‘yiladi;

- shaxs oliy o‘quv yurtidagi ijtimoiy munosabatlar tizimiga yo‘naltiriladi.

Shu tariqa, talabalarining o‘quv guruhiga moslashuvida pedagogik hamrohlik qilish modeli o‘rganilayotgan jarayonning mohiyati va mazmunini yorqin namoyish etadi. Uning asosiy vazifasi talabaning tashqi tomondan moslashganligini ekspert baholash emas, balki talabani oldida turgan moslashuv vazifalari, guruhdoshlari bilan konstruktiv aloqalarni o‘rnatish va saqlashda yuzaga keladigan muammolarni tushunishga rag‘batlantirish hisoblanadi.

Binobarin, hamrohlik - birinchidan, umumiy va yaxlit, qolaversa, har tomonlama faoliyat jarayoniga ko‘maklashish va yordam berishning umumiy tizimi;



- ikkinchidan, integrative innovatsion texnologiya, uning tub asosi takomillashishi va o'z-o'zini rivojlantirish faoliyatini dolzarblashtirish, qolaversa, buni ochib berish uchun kerakli shart-sharoit yaratish va natijada alohida shaxsning o'zining asosiy funksiyalarini bajarishi;

- uchinchidan, hamrohlik qiluvchilar va yordamga muhtoj bo'lganlar o'rtasidagi alohida munosabatlar jarayonidir.

Birinchi kurs talabalarining o'quv guruhida o'zaro aloqalarini tashkil etishda trening ish shakllarini o'tkazish, guruhiy muhokama, reflektiv va tahliliy suhbatlar, tashxis o'tkazish, uning natijalarini tahlil qilish, ko'nikma va qobiliyatlarini rivojlantirishda quyidagi vazifalarni bajarish tavsiya etiladi:

- birinchi kurs talabalarining umumiy madaniyati, hissiy barqarorligi, ichki olamining rivojlanishi, pedagogik faoliyatga ijobiy yo'nalganligi va o'ziga ishonchi, boshqa fikr va nuqtai nazarlarni qabul qilishda ochiqligini o'z ichiga olgan shaxsiy sifatlarini rivojlantirish;

- pedagogik jarayonning maqsad va vazifalarini belgilay olish, shu jumladan, talabalarning o'ziga xos xususiyatlariga moslab shaxsga yo'nalgan pedagogik maqsad va vazifalarni belgilay olish;

- birinchi kurs talabalarining o'quv faoliyati motivatsiyasini shakllantirish

- ularda o'quv jarayoniga qiziqishni uyg'ota olish, o'quv vazifasini shaxsiy ahamiyatga ega vazifaga aylantira olish va birinchi kurs talabalarining o'qishdagi muvaffaqiyatlarini pedagogik jihatdan baholay olish;

- mavzu sohasidagi axborot kompetentlikni internetning interfaol imkoniyatlari, shu jumladan, talabalar guruhi bilan virtual o'zaro aloqalarni tashkil etish uchun innovatsion axborot texnologiyalari yordamida rivojlantirish;

- shaxsiy pedagogik faoliyat dasturini ishlab chiqa olish va pedagogik qarorlarni qabul qila olish, shu jumladan, nostandart sharoitlarda harakat qila olish, faoliyatda ta'lim, tadqiqot va auditoriyadan tashqari faoliyat imkoniyatlarini integratsiyalash;

- o'qituvchi va talaba o'rtasidagi subyekt-subyekt munosabatlarni o'rnatishda kompetentlik, faoliyatda zamonaviy kommunikativ texnologiyalardan foydalanish. Ushbu jarayonga dasturiy-maqsadli yondashuvning tashkil etuvchisi hisoblanadigan, talabalarni o'quv guruhiga moslashtirishning maqsadli dasturining texnologik xaritasini taklif etiladi.

Mazkur maqsadli dasturning texnologik xaritasi tyutorga jarayonni kompleks va tizimli ravishda qurishga imkon beradi.

Maqsadli blokning vazifalari:



- talaboning ta'sir obyektini pozitsiyasidan guruh ichidagi munosabatlar subyektini pozitsiyasiga o'tishda pedagogik yondashuv jihatidan boshqarishni amalga oshirish;
- birinchi kurs talabalarini tavsiya etilgan guruh faoliyat turlariga kiritish;
- kursdoshlar bilan sheriklik, o'zaro munosabatlarga ko'maklashish va hamrohlik qilish. Ta'lim oluvchilarining hamkorlikdagi tahliliy faoliyati analitik mashqlar va muammoli topshiriqlarni bajarish jarayonida kafolatlangan natijaga erishish uchun o'qituvchi hamda talabalar orasida hamkorlik muhitini vujudga keltiradigan texnologiyalarni aniqlash va o'quv jarayoniga tadbiq etish lozim. O'zlashtirilgan bilimlarni chuqurlashtirish natijasida talabalarda muayyan darajada amaliy ko'nikma va malakalar hosil qilish mumkin. Pedagogik hamkorlikni vujudga keltiradigan texnologiyalarning asosiy negizini turli o'quv vaziyatlarida ta'lim oluvchilarning birgalikda, jadal harakat qilishlari uchun qulay sharoit yaratish imkoniyati tashkil qiladi. Ta'lim oluvchilarning o'quv faoliyatidagi hamkorligini rivojlantirishning texnologik jihatlari ta'lim oluvchilarning o'quv faoliyatidagi hamkorligini tashkil etishga yo'naltirilgan maxsus mashg'ulotlar vositasida ta'lim mazmunini boyitish, ta'lim jarayonida hamkorlikdagi o'qitish metodlaridan foydalanish, ta'lim oluvchilarda o'zaro bir-biri bilan hamkorlikda ishlash ehtiyojini shakllantirish muhim ahamiyatga molik sanaladi.

Dunyoning aksariyat sivilizatsiyalashgan mamlakatlarida yoshlar mehnati nazariyasi va amaliyotini rivojlantirishning etakchi tendentsiyalari ijtimoiy pedagogika rolining jadal o'sishini, bolalar va yoshlarning ijtimoiy ta'lim tizimini yangilash yo'llarini izlashni aks ettiradi. boshqa kasbiy, davlat-davlat ta'lim muassasalarini hayotdan, oiladan, ijtimoiy-madaniy muhitdan ajratish. Ta'limning ustuvor yo'nalishlari jamiyatdagi munosabatlar pedagogikasi, uning pedagogik yo'naltirilgan infratuzilmasini shakllantirish, oila va jamiyatning o'ziga xos imkoniyatlaridan, mikroijtimoiy muhitning madaniy, intellektual, kasbiy, ma'naviy imkoniyatlaridan to'liq foydalanishga o'tmoqda. ta'lim va ta'lim maqsadlari uchun. Postsovet hududida yoshlar bilan ishlashning ijtimoiy-pedagogik an'analari ancha chuqur ildizlarga ega.

Agar 19-asrda Pedagogika, avvalo, bolalarni tarbiyalash fani edi, keyin 20-asrda. tadqiqotining chegaralari sezilarli darajada kengaydi. XX asrning oxirgi uchdan birida. inson rivojlanishining barcha bosqichlarida (shu jumladan bolalik, yoshlik, etuklik, qarilik) unga pedagogik ta'sir ko'rsatish imkoniyatlarini o'rganish uchun ijtimoiy tartib shakllandi. XX asrning oxirgi uchdan birida paydo bo'lishi munosabati bilan. ta'limni barcha yosh darajalarida (ya'ni, bolalik, yoshlik, etuklik, qarilik) insonni uzluksiz ta'limga yo'naltirish, bir qator nashrlarda yoshlar



pedagogikasi - juniologiya fanini yaratish g'oyasi o'z ifodasini topgan. Junogogika - bu o'smirlik davridagi shaxsga shaxsiy o'zini o'zi belgilash va uning ijtimoiy yo'naltirilgan tafakkurini shakllantirish jarayonida pedagogik ta'sirni o'rganadigan, shuningdek, o'g'il va qizlarning ijtimoiylashuvi va tarbiyasi jarayonlariga xizmat qiluvchi pedagogika sohasi. 1].

Yoshlarni o'rganishning kelib chiqishini sovet o'tmishidan - komsomol ishining pedagogikasidan izlash kerak. O'sha davrda (1950-1980 yillar) eng muhim yo'nalish maktab komsomol tashkilotining (L. I. Umanskiy, M. M. Yashchenko, B. Z. Vulfov, S. E. Xose, A. N. Lutoshkin va boshqalar) ma'rifiy faoliyati edi. Jugogikaning dastlabki ishlanmalari yoshlarni turli ijtimoiy rollarni amalga oshirishga tayyorlash va "o'g'il bolalar va qizlarga asosiy ijtimoiy qadriyatlarga mos keladigan ijtimoiy tajribani beradigan jamoa orqali shaxsni kompleks ijtimoiylashtirishga" qaratilgan tarbiyaviy ishlarga qaratilgan. va ularni shu jamiyatdagi hayotga tayyorlaydi"[2]. Xuddi shu davrda "umumiy g'amxo'rlik pedagogikasi" (I.P. Ivanovning kommunal metodologiyasi) tushunchasi shakllandi. U quyidagi tamoyillarga asoslanadi: kattalar va bolalar o'rtasidagi hamkorlik, ijtimoiy foydali yo'nalish, faoliyatning ko'p rolli tabiati va romantizmi, ijodkorlik. Bundan tashqari, "umumiy g'amxo'rlik pedagogikasi" jamoaviy ijodiy ta'limning umumiy maqsadlarni belgilash, ishni tashkil etishda umumiy ishtirok etish, namunaviy vaziyatlar, jamoa hayotini hissiy jihatdan to'ldirish kabi g'oyalarni qo'llab-quvvatladi. Ushbu g'oyalarning har birining mohiyati faoliyatning kollektiv ijodiy yo'nalishida, kattalar va bolalarning birgalikdagi hayotning maqsadlari va ideallarini ishlab chiqishlari va tushunishlarida yotadi. Jamoa hayotining hissiy to'yinganligi hissiy zo'riqishning kuchayishini, maxsus vositalar (ramzlar, urf-odatlar, marosimlar) yordamida birlik, ishonch, ma'naviy yuksalish tuyg'ularining paydo bo'lishini ta'minladi. Maktabdan tashqari muhitda ishlab chiqilgan ushbu metodika dastlab o'quv jarayonidan tashqari, maktabning rasmiy tuzilmasidan tashqarida sof ta'lim sifatida qurilgan. I. S. Konning asarlari junogeologiyaning rivojlanishi uchun uslubiy ahamiyatga ega. Kon "Yoshlar ijtimoiy muammo sifatida" (1965) maqolasidan boshlab, yoshlik fenomeni va uning madaniyatini faol ravishda o'rgandi. 1960-yillardagi "talabalar inqilobi" haqidagi asarlari yoshlar harakatining mohiyatini chuqurroq anglash va SSSRda sodir bo'layotgan jarayonlar bilan o'xshashliklarni topish imkonini berdi. Yoshlar madaniyatini faqat deviant xulq-atvor shakli, tabiatan kriminogen deb hisoblagan ko'pgina sovet tadqiqotchilaridan farqli o'laroq, Kohn tarixiy va antropologik ma'lumotlarga tayangan holda va yoshlarni hayotning alohida bosqichi sifatida anglab, yoshlar submadaniyatining paydo bo'lishining qonuniyligini ta'kidladi. Bu



kattalar jamiyatida umumiy qabul qilinganidan farq qiladi, bundan yoshlarga dialogik yondashish zarurati kelib chiqadi[3]. Shunday qilib, yangi ming yillik boshlariga kelib juniogikaning nazariy va uslubiy asoslari shakllandi. Biroq, uning ob'ekti va predmeti haqidagi munozara faqat o'ziga xos, o'tkir, ammo shaxsiy muammolar ro'yobga chiqqandan keyin boshlandi: jinoyatchilik, giyohvandlik va o'z joniga qasd qilish, yoshlar salomatligining yomonlashishi, ijtimoiy etimlik va uysizlik, bolalarga nisbatan zo'ravonlik. oilalar, yoshlarning ishsizligi, axloqiy buzuqlik, yosh avlodning ma'naviyati va ijtimoiy befarqligi, yigit-qizlarning mehnatiga nisbatan deformatsiyalar va boshqalar. Junogogika ijtimoiy amaliyotni yoshlar bilan maxsus tashkil etilgan ish jarayonida ularning ijtimoiy etukligi davrida ularga pedagogik ta'sir ko'rsatishning samarali vositalari bilan ta'minlashi kerak.

Yoshlar fanining ob'ekti - bu yoshlarga yo'naltirilgan ta'sir qilish jarayonini o'rganish, uning maqsadi ularning etarli ijtimoiy, aqliy va jismoniy rivojlanishi. Yoshlar fanining ob'ektini ko'rib chiqish bilan bog'liq holda, yoshlar o'rtasida yosh chegaralarini aniqlash kerak bo'ladi. Mutaxassislarning fikriga ko'ra, yoshlarning quyidagi toifalari yoshlar bilan ishlash ob'ekti bo'lishi kerak:

- o'smirlar (11-17 yosh);
- yoshlar (18-30 yosh).

Yoshlar fanining predmeti 14 yoshdan 30 yoshgacha bo'lgan yoshlarni munosib rivojlantirishga qaratilgan ijtimoiy-pedagogik faoliyatdir. Demak, yoshlar fani pedagogikaning yosh shaxsning ijtimoiy rivojlanishini pedagogik qo'llab-quvvatlashni o'rganuvchi, pedagogik texnologiyalar va yoshlarga pedagogik ta'sir ko'rsatish usullarini ishlab chiqadigan sohasidir.

Muayyan fanga xos bo'lgan, uning predmeti va pedagogik faoliyatning asosiy maqsadlari bilan belgilanadigan bir hil asosiy vazifalar odatda funktsiyalar deb ataladi. Unogogikaning nazariy vazifasi uch darajada amalga oshiriladi:

- yoshlar mehnatini tashkil etish tajribasini o'rganish va yoshlar muhitidagi pedagogik jarayonlarning holati va natijalarini diagnostika qilish;
 - yoshlarga pedagogik ta'sir ko'rsatish jarayonida barqaror aloqalar va qonuniyatlarni aniqlash;
 - yoshlarni tashkil etish bo'yicha ijtimoiy-pedagogik faoliyatni prognostik o'rganish.
- Texnologik funktsiyani amalga oshirishning uchta darajasi ham mavjud:
- yoshlar ishini tashkil etish bo'yicha uslubiy materiallar ishlab chiqish;
 - pedagogika fanining yutuqlarini yoshlar bilan ishlash amaliyotiga joriy etish;



• ilmiy tadqiqot natijalarining yoshlar bilan ishlashni tashkil etishga ta'sirini baholash va nazariya va amaliyot o'rtasidagi o'zaro aloqani mos ravishda tuzatish. Demak, yoshlar fani yoshlarga oid davlat siyosatini amalga oshirish, uni pedagogik va texnologik jihatdan ta'minlashning nazariy va uslubiy asosidir.

Adabiyotlar

1. Teslenko A. N. YUnogogika integrativnoe napravlenie nauchno-pedagogicheskogo osmysleniya fenomena molodeji // Vestnik APN Kazaxstana. 2016. № 5. S. 19—28.
2. Mudrik A. V. Vospitanie starsheklassnikov. M. :Prosveteniye, 1976. S. 5.
3. Semenova V. V. Sotsiologiya molodeji // Sotsiologiya v Rossii / pod red. V. A. YAdova. M., 1998. S. 140—141.
4. Ramazonov, J. D. Talabalar ta'lim jarayonida o'zini o'zi idora qilishining ijtimoiy-psixologik mexanizmlari. Obrazovanie i nauka v XXI veke. *Международный научно-образовательный электронный журнал. Выпуск*, (14), 794-800.
5. Ramazonov, D. J. (2022). Modelirovanie mexanizmov samoupravleniya studentov. *Science and Education*, 3(4), 1003-1011.
6. Ramazonov, J. J. (2021). Talaba-yoshlarda o'zini o'zi idora qilishning ijtimoiy-psixologik mexanizmlari. *Innovation in the modern education system: a collection scientific works of the International scientific conference (25th March, 2021)*. Washington, USA:" CESS, 165.
7. Djalolovich, R. J. (2023). NIKOH-OILA MUNOSABATLARI SHAKLLANISHINING IJTIMOY-PSIXOLOGIK XUSUSIYATLARI. BARQARORLIK VA YETAKCHI TADQIQOTLAR ONLAYN ILMIY JURNALI, 3(3), 473-477.

